

Συνταγματικό Δίκαιο

Ενότητα 8: Συντακτική Εξουσία και Αναθεωρητική Λειτουργία

Λίνα Παπαδοπούλου, Αν. Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Συντακτική Εξουσία και Αναθεωρητική Λειτουργία

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Φορέας της Συντακτικής Εξουσίας.
2. Μορφές εμφάνισης της Συντακτικής Εξουσίας.
3. Πράξεις της Συντακτικής Εξουσίας.
4. Διάκριση από άλλες εξουσίες.
5. Η Αναθεωρητική Λειτουργία κατά το ισχύον Σύνταγμα.
6. Η διαδικασία αναθεώρησης.

Σκοποί ενότητας

- Να γίνει κατανοητή η διάκριση μεταξύ της συντακτικής εξουσίας και αναθεωρητικής λειτουργίας.
- Να αναλυθούν οι πράξεις και οι μορφές της συντακτικής εξουσίας.
- Να παρουσιασθεί και να αναλυθεί η αναθεωρητική λειτουργία και η διαδικασία αναθεώρησης κατά το ισχύον Σύνταγμα.

Συντακτική Εξουσία

- Η δύναμη που είναι σε θέση να εγκαθιδρύει ή να μεταβάλλει πολιτεύματα.
- Χαρακτηριστικά στοιχεία:
 - πραγματικός και
 - πολιτικός χαρακτήρας και
 - σύνδεσή της με το πολίτευμα.
- Δύναμη πραγματική.
- Δύναμη πολιτική.
- Δύναμη συντάσσουσα πολίτευμα.

Φορέας συντακτικής εξουσίας

- ❑ Ο εκάστοτε κυρίαρχος;
- ❑ Ο Λαός μοναδικός φορέας της συντακτικής εξουσίας.

Μορφές εμφάνισης της Συντακτικής εξουσίας

❖ Παραχωρημένο σύνταγμα.

= όταν ο μονάρχης το παραχωρούσε με μονομερή πράξη του στους υπηκόους του.

❖ Σύνταγμα-συνθήκη ή «σύνταγμα-συμβόλαιο» ή «σύνταγμα-συνάλλαγμα».

= όταν καταρτιζόταν με τη σύμπραξη μονάρχη και αντιπροσώπων του λαού και κατέγραφαν την πολιτική συμφωνία μεταξύ τους.

❖ Δημοκρατικό σύνταγμα.

= από συντακτικές συνελεύσεις ή εθνοσυνελεύσεις.

Πραξικόπημα

- Πραξικόπημα:
 - *ενέργειες κρατικών οργάνων, ιδίως αυτών που συνδέονται με την εκτελεστική εξουσία και τους μηχανισμούς καταστολής,*
 - *όπως είναι ο στρατός,*
 - *τα οποία καταλαμβάνουν την πολιτική αρχή*
 - *σφετεριζόμενα συνταγματικές εξουσίες και*
 - *καταλύοντας με τη βία την ισχύουσα συνταγματική νομιμότητα.*

Επανάσταση

- *Επανάσταση:*
 - βίαιη πολιτειακή μεταβολή,
≠ πραξικόπημα,
 - στηρίζεται στη λαϊκή κινητοποίηση και συμμετοχή,
 - αποσκοπεί στην ανατροπή του ισχύοντος πολιτεύματος και
 - στην εγκαθίδρυση ενός ριζικά νέου πολιτικού ή κοινωνικού καθεστώτος.

Πράξεις της Συντακτικής Εξουσίας (1 από 2)

α. Συντακτικές πράξεις:

- πράξεις που εκδίδουν όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, τα οποία αναλαμβάνουν και ασκούν αυτόβουλα και αυτοδύναμα κρατική εξουσία,
- σε περιόδους μεταβατικές ή συνταγματικής κρίσης ή
- από πραξικοπηματικές ή επαναστατικές κυβερνήσεις,
- συντακτικού χαρακτήρα και
- συνταγματικού –συνήθως αλλά όχι αποκλειστικά– περιεχομένου.

Πράξεις της Συντακτικής Εξουσίας (2 από 2)

β. Ψηφίσματα:

= αυτοτελείς, αυξημένης τυπικής ισχύος και συντακτικού περιεχομένου πράξεις συντακτικών συνελεύσεων ή αναθεωρητικών βουλών.

Διαφορά των ψηφισμάτων από τις συντακτικές πράξεις είναι ότι τα πρώτα εκδίδονται από αντιπροσωπευτικά σώματα, ενώ οι δεύτερες από όργανα της εκτελεστικής εξουσίας.

Διακρίσεις από άλλες Εξουσίες

- ✓ Συντακτική και συντεταγμένες εξουσίες.
- ✓ Διάκριση της συντακτικής εξουσίας από την αναθεωρητική λειτουργία.

Αναθεωρητική Λειτουργία (1 από 2)

- ❖ Εξουσία που προβλέπεται και οργανώνεται από το ίδιο το Σύνταγμα, που ασκείται σύμφωνα με τον τρόπο και τη διαδικασία που το ίδιο, ειδικά, ορίζει και που αποβλέπει στην τροποποίηση, την αντικατάσταση, την αυθεντική ερμηνεία, την κατάργηση ισχυουσών συνταγματικών διατάξεων ή στην προσθήκη νέων.

Αναθεωρητική Λειτουργία (2 από 2)

- Αναθεώρηση του τυπικού Συντάγματος συντελείται αποκλειστικά με βάση μια **αυστηρή και τυπική διαδικασία**.
 - Κάθε άλλη διαδικασία **τροποποίησης** των γραπτών συνταγματικών διατάξεων, παράλληλη προς την καθιερωμένη, θεωρείται άρνηση ή προσβολή του αυστηρού και τυπικού του χαρακτήρα.

Αναθεωρητική λειτουργία κατά το ισχύον Σύνταγμα (άρθρο 110 Σ) Α'

- ❑ Ο τυπικός και αυστηρός χαρακτήρας του Συντάγματος ⇒
- ❑ τυπική υπεροχή του Συντάγματος.
- ❑ Απολύτως αυστηρό ως προς τις θεμελιώδεις διατάξεις του.
- ❑ Σχετικά αυστηρό ως προς τις υπόλοιπες διατάξεις του με την έννοια ότι η αναθεώρησή τους γίνεται από ειδικό όργανο και με ειδική διαδικασία.
- ❑ Φορέας αναθεωρητικής διαδικασίας = Αναθεωρητική Βουλή.

Αναθεωρητική λειτουργία κατά το ισχύον Σύνταγμα (άρθρο 110 Σ) Β'

Όρια ή δεσμεύσεις της αναθεωρητικής λειτουργίας:

- **Ρητά** (καταγράφονται στο κείμενο του συντάγματος με τη μορφή των διατάξεων ή προκύπτουν ερμηνευτικά από το γράμμα τους) ή
- **Σιωπηρά** (προκύπτουν από την όλη λογική του Συντάγματος και της αναθεώρησής του).
- Τα ρητά διακρίνονται σε ουσιαστικά και σε διαδικαστικά.

Αναθεωρητική Λειτουργία (διαδικασία)

❖ Αναθεώρηση του τυπικού Συντάγματος συντελείται αποκλειστικά με βάση μια **αυστηρή και τυπική διαδικασία**.

❖ Κάθε άλλη διαδικασία **τροποποίησης** των γραπτών συνταγματικών διατάξεων, παράλληλη προς την καθιερωμένη, θεωρείται άρνηση ή προσβολή του αυστηρού και τυπικού του χαρακτήρα.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

Λίνα Παπαδοπούλου, Αν. Καθηγήτρια
Συνταγματικού Δικαίου
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Βιβλιογραφία

(1 από 2)

Ε. Βενιζέλου, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, εκδ. Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2008.

<http://search.lib.auth.gr/Record/927721>

Α. Μάνεση, Συνταγματική Θεωρία και πράξη, Θεσσαλονίκη: εκδ. Σάκκουλα 1980. <http://search.lib.auth.gr/Record/224798>

Α. Μανιτάκη, Ελληνικό Συνταγματικό Δίκαιο, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2004.

<http://search.lib.auth.gr/Record/488964>

Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 4^η εκδ., εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2005. <http://search.lib.auth.gr/Record/524892>

Βιβλιογραφία

(2 από 2)

Αθ. Ράικου, Συνταγματικό Δίκαιο, 2^η έκδ., εκδ. Αντ. Σάκκουλα, 2002.

<http://search.lib.auth.gr/Record/448479>

Φ. Σπυρόπουλου, Εισαγωγή στο Συνταγματικό Δίκαιο, εκδ. Αντ. Σάκκουλα 2006.

<http://search.lib.auth.gr/Record/961450>

Δ. Τσάτσου, Συνταγματικό Δίκαιο, Τόμος Α' και Β', εκδ. Α. Σάκκουλα, 1993.

<http://search.lib.auth.gr/Record/226145>

Κ. Χρυσόγονου, Συνταγματικό Δίκαιο, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2008.

<http://search.lib.auth.gr/Record/962216>

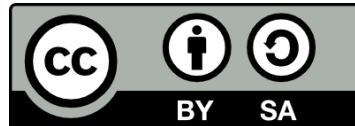
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Λίνα Παπαδοπούλου
«Συνταγματικό Δίκαιο. Συντακτική Εξουσία και Αναθεωρητική Λειτουργία».
Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS222/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

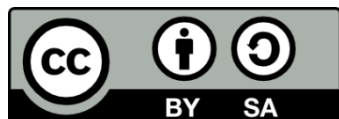
Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Βασιλική Κόκοτα
Θεσσαλονίκη, 30/04/2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

